

Jämförelse mellan gällande och föreslagen revidering av riktlinjer för ekonomistyrning

Nedan återfinns de främsta förändringarna som föreslås jämfört med gällande / nuvarande riktlinjer.

Följande uppdateringar föreslås. **Röd text** = ändringar av nuvarande riktlinjer

Nuvarande	Föreslagen uppdatering
<p>Huvudprinciper för resursfördelning</p> <p>Danderyds kommun tillämpar rambudgetering. Det innebär i stort att ett eventuellt tillskott eller avdrag i nästkommande budget relateras till föregående årsbudget, där förändringen mellan åren är i fokus. Undantaget är de avgiftsfinansierade verksamheterna där så kallad nollbudgetering tillämpas.</p> <p>Lagar och förordningar ska följas och finansieras.</p> <p>Kommunens huvudprinciper för resursfördelning är:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Politiska prioriteringar – Demografi (volymen inom främst barnomsorg, skola och äldreomsorg) – Pris- och löneökningar mellan åren – Verksamhetsförändringar (redan beslutade såsom planerade) – Driftkostnadsförändringar på grund av investeringsvolymen (kapitalkostnader) <p>Huvudprincipen är att förändringar i demografi, verksamhet och driftkostnader på grund av beslutade investeringar kompenseras fullt ut. Kompensation för politiska prioriteringar och pris- och löneökningar beslutas inför varje nytt budgetår. Det kan ske övrig kompensation till nämnderna och det beslutas i så fall inför varje nytt</p>	<p>Huvudprinciper för resursfördelning</p> <p>Danderyds kommun tillämpar rambudgetering. Det innebär att ett tillskott eller avdrag i nästkommande budget relateras till föregående årsbudget, där förändringen mellan åren framgår. Undantaget är de avgiftsfinansierade verksamheterna där nollbudgetering tillämpas.</p> <p>Lagar och förordningar ska alltid följas och ingår i den av kommunfullmäktige beslutade budgeten.</p> <p>Huvudprincipen är att varje verksamhet ska täcka sina egna kostnader. Det betyder att eventuella kostnadsökningar i första hand ska hanteras inom verksamhetens budget. Syftet är i första hand att tydliggöra sambandet mellan investeringar och deras långsiktiga ekonomiska effekter.</p> <p>Kommunens huvudprinciper för resursfördelning är:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Politiska prioriteringar – Demografiförändringar (volymen inom främst barnomsorg, skola och äldreomsorg) – Pris- och löneökningar mellan åren – Verksamhetsförändringar (som är redan beslutade av kommunfullmäktige eller kommundirektören) – Kapitalkostnadsförändringar med anledning av investeringsvolymen

budgetår.

Vissa kärnverksamheter som barnomsorg, skola och äldreomsorg är helt eller delvis finansierade genom ett beställar-utförarförhållande och styrs då av förväntade och faktiska volymer inom dessa. Dessa verksamheter erhåller en så kallad peng och check vars nivå beslutas inför varje nytt budgetår.

Den nämnd vars verksamhet har ansvar för byggnader och anläggningar ska ha en nollbudget från och med budgetåret 2022. Det innebär att verksamheten ska vara självfinansierad. Verksamhetens hyresintäkter ska täcka verksamhetens kostnader över tid. Det innebär också att verksamheten inte berörs av huvudprinciperna för resursfördelning.

Huvudprincipen är att förändringar i **demografi och verksamhet justeras** fullt ut. **Kommunstyrelsen föreslår** kompensation för **politiska prioriteringar, kapitalkostnader, pris- och löneökningar** inför varje nytt budgetår. **Det kan vid nytt budgetår beslutas om annan kompensation i särskild ordning.**

Barnomsorg, skola och äldreomsorg är helt eller delvis finansierade genom ett beställar-utförarförhållande och styrs då av förväntade och faktiska volymer inom dessa. Dessa verksamheter erhåller en så kallad peng och check vars nivå beslutas **av kommunfullmäktige** inför varje nytt budgetår.

Den nämnd vars verksamhet har ansvar för byggnader och anläggningar ska ha en nollbudget, **vilket** innebär att verksamheten ska vara självfinansierad. Verksamhetens hyresintäkter ska täcka verksamhetens kostnader över **en treårig period**. Det innebär också att verksamheten inte berörs av huvudprinciperna för resursfördelning. **För att underlätta budgetering på längre sikt för såväl ansvarig verksamhetsnämnd som nämnd med ansvar för byggnader och anläggningar, ska en plan för investeringar över fem år årligen uppdateras vid kommunfullmäktiges beslut om nästa års budget.**

Planeringsprocessen

Av kommunallagen följer att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen, anslagen samt peng- och checkbeloppen anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. Den ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år.

Tillsviðare gäller följande för planeringsprocessen (budgetarbetet):

- Senast **april** månad beslutar kommunstyrelsen om planeringsförutsättningar och direktiv till nämnderna inför budget för nästa kalenderår och plan för minst ytterligare två år.
- Kommunstyrelsen och nämnderna ska senast **juni** månad lämna förslag på nämndmål, investeringar och budget för nästa kalenderår och plan för minst ytterligare två år. Det görs genom att nämndens beslut och beslutsunderlag i ärendet lämnas in till kommunstyrelsen. I budgetunderlaget ska nettobudget (driftanslag) både för nämnden som helhet och för respektive verksamhetsområde framgå. Vidare ska förändringen mellan budget för nästa kalenderår mot budget för nuvarande kalenderår framgå samt en beskrivning

Planeringsprocessen

Av kommunallagen följer att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen, anslagen samt peng- och checkbeloppen anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. Den ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. **I Danderyds kommun ska också en investeringsplan om fem år biläggas och beslutas tillsammans med budgetbeslutet. Planen kan justeras varje år i samband med nytt budgetbeslut utifrån omvärld, redan genomförda investeringar och justerade investeringar.**

Tillsviðare gäller följande för planeringsprocessen (budgetarbetet):

- **Kommunstyrelsen beslutar senast april månad om planeringsförutsättningar och direktiv till nämnderna inför driftbudget för nästa kalenderår och plan för minst ytterligare två år och ett femårigt scenario för investeringsplan.**
- Kommunstyrelsen och nämnderna ska senast **juni** månad **svara på konsekvenserna för nämndens uppdrag utifrån planeringsförutsättningarna och direktivet. Svaret utgör en del i kommande underlag för beslut om budget för nästa kalenderår.**
- Kommunstyrelsen bereder senast **oktober** månad kommunens budget för nästa

<p>av de större kostnadsposterna under respektive verksamhetsområde. Underlaget ska även innehålla en omvärldsbevakning tillsammans med en analys av olika nyckeltal som exempelvis nettokostnadsutveckling över tid.</p> <ul style="list-style-type: none">– Kommunstyrelsen bereder senast oktober månad kommunens budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år.– Kommunfullmäktige fastställer senast november månad kommunens budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år. Om inget annat anges fastställer kommunfullmäktige <i>nämndmål, nettobudget och investeringsanslag</i> för respektive nämnd.– Senast i början av januari månad ska nämnderna fastställa nämndens verksamhetsplan för kalenderåret. Nämnden nämndmålets <i>nyckeltal</i> och dess <i>målvärde</i> (årets resultat) samt <i>nettobudgeten</i> för <i>respektive verksamhetsområde</i>.– Budget, både driftanslag och investeringsanslag på lägre nivå så som avdelnings-, enhets- eller kontonivå fastställs av förvaltningschefen.	<p>kalenderår och plan för ytterligare två år.</p> <ul style="list-style-type: none">– Kommunfullmäktige fastställer senast november månad kommunens budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år. Om inget annat anges fastställer kommunfullmäktige <i>skattesats, nämndmål, nettobudget och investeringsanslag</i> för respektive nämnd.– Nämnderna fastställer senast i början av januari månad nämndens verksamhetsplan för kalenderåret. Utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget, mål, indikatorer och uppdrag fastställer nämnden indikatorer och aktiviteter samt <i>nettobudgeten</i> för <i>respektive verksamhetsområde</i>.– Budget, både driftanslag och investeringsanslag på avdelnings-, enhets- eller kontonivå fastställs av förvaltningschefen.–
---	--

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen. Det innebär att kommunfullmäktige beslutar om finansiella mål som vägs in i bedömningen av god ekonomisk hushållning. De finansiella målen beslutas inför varje nytt budgetår men ska alltid minst vara:

1. Ett positivt budgeterat resultatmål exklusive exploateringsintäkter
2. Självfinansieringsgrad av investeringar
3. Låneskuld

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt Kommunallagen. Det innebär att kommunfullmäktige beslutar om **både** finansiella och **verksamhetsmässiga** mål, **vilka** vägs in i bedömningen av god ekonomisk hushållning. **Målen beslutas inför varje nytt budgetår.**

Kommunens resultat exklusive exploateringsintäkter bör uppgå till minst två procent av skatteintäkter (netto) över en treårig period. Vid en hög investeringstakt – definierad som över 15 procent av skatteintäkter (netto) – bör kommunens resultat överstiga två procent. Självfinansieringsgraden bör vara minst 50 procent.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR)

Enligt kommunallagen får en kommun under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv. Syftet med resultatutjämningsreserven är att kommunerna ska kunna utjämna skatteintäkter över tiden för att undvika drastiska neddragningar. Resultatutjämningsreserven ska således inte användas för finansiering av kostnadshöjande åtgärder eller reformer som skapar ett långsiktigt åtagande för kommunen. De kommuner och regioner som väljer att använda sig av möjligheten att reservera medel i en resultatutjämningsreserv ska även

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv (RUR)

I Danderyds kommun gäller följande för hanteringen av resultatutjämningsreserv RUR:

- **Ingen reservering får ske till resultatutjämningsreserven. Om kommunen önskar göra en reservering ska resultatreserv (RER) användas.**
- **Uttag från resultatutjämningsreserven ska alltid tillämpas restriktivt. När uttag sker får det göras de år kommunen behöver använda de reserverade medlen.**
- **Medel från resultatutjämningsreserven får**

besluta om lokala riktlinjer för hanteringen av denna.

I kommunen gäller följande riktlinjer för hanteringen av resultatutjämnings-reserven:

- Reservering till resultatutjämningsreserven kan göras för den del av resultat enligt balanskravet som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Kommunen följer således den så kallade tvåprocentsregeln. Beloppet som reserveras får dock inte överstiga fyra procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Uttag får göras ur resultatutjämningsreserven de år kommunen behöver använda de reserverade medlen. Medel från resultatutjämningsreserven får dock endast användas för att täcka upp ett negativt resultat i balanskravsutredningen. Reserven får användas till att nå max ett nollresultat i balanskravsutredningen.
- Beslut att använda resultatutjämningsreserven kan fattas i samband med budgetbeslutet eller i samband med årsredovisningen. Det faktiska uttaget ur resultatutjämningsreserven beslutas dock i samband

endast användas för att täcka upp ett negativt resultat i balanskravsutredningen. Reserven får användas till att nå max ett nollresultat i balanskravsutredningen.

- Huvudregeln är att kommunstyrelsen lämnar förslag till kommunfullmäktige om uttag från resultatutjämningsreserven i samband med budgeten. Kommunstyrelsen lämnar också förslag i årsredovisningen till kommunfullmäktige om hur resultatutjämningsreserven ska disponeras.

Ovanstående tillämpas fr.o.m. årsredovisning 2025.

Under en övergångsperiod kommer kommunen ha både en resultatutjämningsreserv (RUR) och en resultatreserv (RER).

Senast vid utgången av räkenskapsåret 2033 måste alla medel i resultatutjämningsreserv avvecklas. Transaktionen påverkar inte resultaträkningen, eftersom det är en intern omföring inom eget kapital. (RUR minskar och eget kapital ökar).

<p>med fastställande av årsredovisningen.</p> <p>– Kommunens resultatutjämningsreserv ska totalt inte överstiga 10 procent av innevarande årsskatteintäkter (netto).</p>	
<p>- Nytt stycke -</p>	<p>Riktlinje för resultatreserv, RER</p> <p>I Danderyds kommun gäller följande för hanteringen av resultatreserv RER:</p> <p>Reservering</p> <ul style="list-style-type: none">• Kommunen kan efter det finansiella målet är uppnått reservera medel i en resultatreserv. Den årliga reserveringen får uppgå till två procent av summan av skatteintäkter (netto).• En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter (netto).• Kommunstyrelsen lämnar, i budgetförslag eller årsredovisning, förslag om reservering till kommunfullmäktige. <p>Disponering</p> <ul style="list-style-type: none">• Uttag från resultatreserven ska alltid tillämpas restriktivt. Uttag får göras ur resultatreserven för att täcka större oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall under ett

	<p>enskilt år.</p> <ul style="list-style-type: none">• Medel från resultatreserven får endast användas för att täcka upp ett negativt resultat i balanskravsutredningen. Reserven får användas till att nå max ett nollresultat i balanskravsutredningen.• Huvudregeln är att kommunstyrelsen lämnar förslag till kommunfullmäktige om uttag från resultatreserven i samband med budgeten. Kommunstyrelsen lämnar också förslag i årsredovisningen till kommunfullmäktige om hur resultatreserven ska disponeras. <p>Ovanstående tillämpas fr.o.m. årsredovisning 2025.</p>
--	--